

Google ला सर्च करा

गुरुमाऊली

Subscribe

इयत्ता - सातवी (2 ऑगस्ट) विषय - मराठी

Subscribe

शासनाच्या 45 दिवसांच्या ब्रीज कोर्ससोबत माझा अभ्यास PDF

शासनाच्या ब्रीज कोर्ससोबत क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयत्तेचा अभ्यासक्रम समाविष्ट

दिवस तेहतीस :

गतवर्षीच्या क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयतेचा नियमित अभ्यासक्रम समाविष्ट.

✚ संवाद लिहा.

टेस्ट
मोडवा

चला संवाद लिहूया.

कविता
पहा

- पाऊस व छत्री या दोघांमधील संवादाची कल्पना करा व लिहा, हा संवाद वर्गात सादर करा.

पाऊस :

छत्री :

पाऊस :

छत्री :

पाऊस :

छत्री :

पाऊस :

छत्री :

पाऊस :

सारे हसूया.

बंटी : अरे मित्रा, मी अशा वस्तूचा शोध लावलाय,
ज्यामधून आपण बाहेरचं सर्व काही
पाहू शकतो.

दिनू : अरे वा! अशी कोणती वस्तू आहे ती ?

बंटी : खिडकी.

संख्येचे अवयव पाडणे.

मसावि-लसावि

उदा. 40 चे मूळ अवयव पाडा.

उभी मांडणी

2	40
2	20
2	10
5	5
	1

$$40 = 10 \times 4$$

$$= 5 \times 2 \times 2 \times 2$$

आडवी मांडणी

$$40 = 8 \times 5$$

$$= 2 \times 2 \times 2 \times 5$$

$$40 = 2 \times 2 \times 2 \times 5$$

सरावसंच 11

खालील संख्यांचे मूळ अवयव पाडा.

(i) 32

(ii) 57

(iii) 23

(iv) 150

(v) 216

(vi) 208

(vii) 765

(viii) 342

(ix) 377

(x) 559

जरा आठवूया.

महत्तम सामाईक विभाजक (मसावि)

[Greatest Common Divisor, (GCD) or Highest Common Factor (HCF)]

आपण धन पूर्णांक संख्यांचे मसावि आणि लसावि अभ्यासले आहेत. आता त्यांचा आणखी थोडा अभ्यास करू दिलेल्या संख्यांचा मसावि म्हणजे त्या संख्यांचा सर्वात मोठा सामाईक विभाजक असतो.

खालील प्रत्येक उदाहरणात संख्यांचे सर्व विभाजक लिहा व मसावि काढा.

(i) 28, 42

(ii) 51, 27

(iii) 25, 15, 35

जाणून घेऊया.

मूळ अवयव पद्धती : मूळ अवयव पाडून संख्यांचा मसावि काढणे सोपे जाते.

उदा. मूळ अवयव पद्धतीने 24 व 32 यांचा मसावि काढा.

2	24
2	12
2	6
3	3
	1

$$24 = 4 \times 6$$

$$= \underline{2} \times \underline{2} \times \underline{2} \times 3$$

2	32
2	16
2	8
2	4
2	2
	1

$$32 = 8 \times 4$$

$$= \underline{2} \times \underline{2} \times \underline{2} \times 2 \times 2$$

प्रत्येक संख्येमध्ये 2 हा सामाईक अवयव 3 वेळा येतो म्हणून मसावि = $2 \times 2 \times 2 = 8$

Prime factors of a numbers.

Example Find the prime factors of 40.

Vertical arrangement

2	40
2	20
2	10
5	5
	1

$40 = 2 \times 2 \times 2 \times 5$

Horizontal arrangement

$40 = 10 \times 4$
 $= 5 \times 2 \times 2 \times 2$

$40 = 8 \times 5$
 $= 2 \times 2 \times 2 \times 5$

Practice Set 11

Factorise the following numbers into primes.

- (i) 32
- (ii) 57
- (iii) 23
- (iv) 150
- (v) 216
- (vi) 208
- (vii) 765
- (viii) 342
- (ix) 377
- (x) 559

Let's recall.

Greatest Common Divisor (GCD) or Highest Common Factor (HCF)

We are familiar with the HCF and LCM of positive integers. Let us learn something more about them. The **HCF** or the **GCD** of given numbers is their greatest common divisor or factor.

In each of the following examples, write all the factors of the numbers and find the greatest common divisor.

- (i) 28, 42
- (ii) 51, 27
- (iii) 25, 15, 35

Let's learn.

Prime Factors Method

It is easy to find the HCF of numbers by first factorising all the numbers.

Example Find the HCF of 24 and 32 by the prime factors method.

2	24
2	12
2	6
3	3
	1

$24 = 4 \times 6$
 $= 2 \times 2 \times 2 \times 3$

2	32
2	16
2	8
2	4
2	2
	1

$32 = 8 \times 4$
 $= 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2$

The common factor 2 occurs thrice in each number. Therefore, the $HCF = 2 \times 2 \times 2 = 8$.

✚ Read and understand.

- Spot the names of body parts from the story. Add three other names on your own.
- List the characters in the story and write their approximate ages.

Characters :					
Approximate age					

- Write the stages in which the fight began and got worse. (You may show as many stages as you like.) Then write how and when the people stopped fighting.

The fight :

- Akulka's mother hit Malasha.
-
-
-
-

How the fight came to an end :

-
-

- Now choose any one of the reasons you have listed in the activity on page 10. Write down and enact a quarrel based on that reason and also show how it was resolved.
- Change the words in the coloured boxes to make other meaningful sentences.
 - I'll **take off my shoes** and you do the same.
 - This is a time for **rejoicing** .
- Read, remember and write :

(a)

dress - dressed

start - started

want - wanted

walk - walked

jump - jumped

pass - passed

grasp -

pick -

gather -

laugh -

look -

scatter -

वाचा समजून घ्या.

४. शिवपूर्वकालीन महाराष्ट्र

सतराव्या शतकाच्या सुरुवातीस महाराष्ट्रातील बहुतांश प्रदेश अहमदनगरचा निजामशाह आणि विजापूरचा आदिलशाह यांच्या ताब्यात होता. मुघलांचा खानदेशामध्ये शिरकाव झालेला होता. दक्षिणेमध्ये आपला सत्ताविस्तार घडवून आणणे हे त्यांचे उद्दिष्ट होते. कोकणच्या किनारपट्टीवर आफ्रिकेतून आलेल्या सिद्दी लोकांच्या वस्त्या होत्या. याच काळात युरोपातून आलेल्या पोर्तुगीज, इंग्रज, फ्रेंच व डच इत्यादी सत्तांमधील सागरी स्पर्धा आणि संघर्ष तीव्र होत होता. त्यांच्यात व्यापारासाठी बाजारपेठा काबीज करण्याची चढाओढ लागली होती. पश्चिम किनारपट्टीवरील गोव्यात आणि वसईत पोर्तुगीजांनी अगोदरच राज्य स्थापन केले होते; तर इंग्रज, डच, फ्रेंच यांनी व्यापारी कंपन्यांच्या माध्यमातून वखारींच्या रूपात चंचुप्रवेश केला होता. या सर्व सत्ता एकमेकांना आजमावत व स्वतःला सुरक्षित ठेवत. तसेच जमेल तेवढे वर्चस्व करण्याच्या बेतात होत्या. या संघर्षामुळे महाराष्ट्रात अस्थिरता व असुरक्षितता निर्माण झाली होती. युरोपातील या वेगवेगळ्या लोकांना त्यांच्या शिरस्त्राणावरून 'टोपकर' म्हणत.

शिवपूर्वकाळातील लोकवस्ती, प्रजा आणि राज्यकर्ते यांच्यामधील दुवा म्हणून कार्य करणारे अधिकारी, बाजारपेठा, कारागीर वर्गैरेचे स्वरूप समजण्यासाठी गाव (मौजा), कसबा आणि परगणा या भौगोलिक स्थानांची ओळख होणे आवश्यक आहे. अनेक गावांचा परगणा होत असे. सामान्यतः परगण्याच्या मुख्य ठिकाणाला कसबा म्हणत असत. कसब्यापेक्षा लहान असलेल्या गावाला मौजा म्हणत असत. आपण आता गाव, कसबा आणि परगणा यांची क्रमशः संक्षिप्त ओळख करून घेऊ.

गाव (मौजा) : बहुतेक लोक गावामध्येच राहत. गावाला मौजा असेही म्हणत. पाटील हा

गावाचा प्रमुख असे. लोकांनी गावातील जास्तीत जास्त जमीन लागवडीखाली आणावी, यासाठी तो प्रयत्न करी. गावामध्ये तंटाबखेडा होत असे, तेव्हा शांतता निर्माण करण्याचे काम पाटील करत असे. त्याच्या कामात कुलकर्णी मदत करत. जमा झालेल्या महसुलाची नोंद करणे हे काम कुलकर्णी करत असे. गावामध्ये निरनिराळे कारागीर असत. त्यांच्याकडे व्यवसायासंबंधीचे हक्क वंशपरंपरेने चालत आलेले असत. गावात कारागीर जी सेवा देत असत, त्याबद्दल शेतकऱ्यांकडून त्यांना शेतीतील उत्पन्नाचा काही वाटा मिळे. त्यास बलुत असे म्हणत.

कसबा : कसबा हे एक मोठे खेडेगावच असे. सामान्यतः ते परगण्याचे मुख्य ठिकाण असे. उदा., इंदापूर परगण्याचे मुख्य ठिकाण इंदापूर कसबा, वाई परगण्याचे मुख्य ठिकाण वाई कसबा. गावाप्रमाणेच कसब्यामध्ये मुख्य व्यवसाय शेतीचा असे. तेथे सुतार, लोहार इत्यादी कुशल कारागीरही असत. कसब्याला जोडूनच बाजारपेठा असे. शेते व महाजन हे पेटेचे वतनदार कारभारी असत. प्रत्येक गावात पेट होतीच असे नाही. मात्र गावात पेट वसवण्याचे काम शेते-महाजनांचे असे. त्यासाठी त्यांना सरकारातून जमीन आणि गावकऱ्यांकडून काही हक्क मिळत. पेटेचे हिशोब ठेवण्याचे काम महाजन पाहत असे.

माहीत आहे का तुम्हांला ?

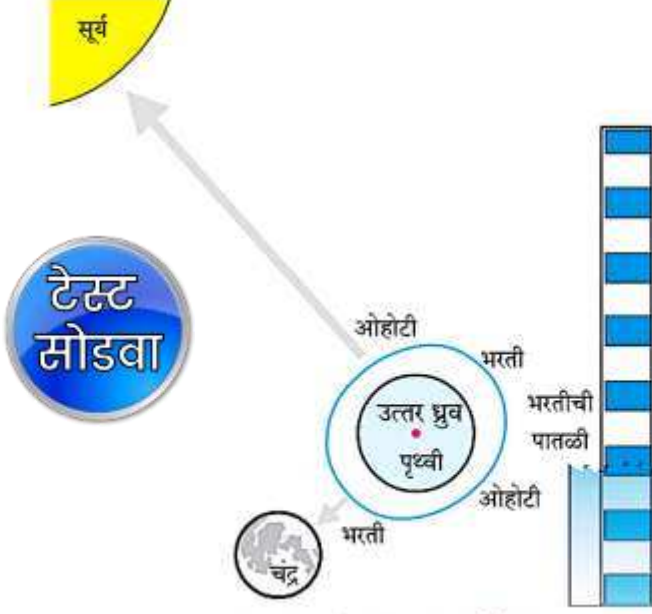
वीरमाता जिजाबाईंच्या आज्ञेनुसार पुण्याजवळील पाषाण येथे एक पेट वसवली गेली. तिला 'जिजापूर' असे म्हणतात. मालपुरा, खेलपुरा, परसपुरा, विठापुरा या देखील मालोजी, खेलोजी, परसोजी आणि विठोजी यांच्या नावे औरंगाबाद येथे वसवलेल्या नव्या पेटा आहेत. 'खेड'ला जोडून असलेले 'शिवापूर' ही शिवाजी महाराजांच्या नावे वसवलेली पेट होती.

३. भरती-ओहोटी

सराव

वाचा व समजून घ्या.

नेहमीपेक्षा कमी चढते व नेहमीच्या ओहोटीपेक्षा कमी उतरते; कारण चंद्र व सूर्य यांचे आकर्षण एक दुसऱ्यास पूरक न होता परस्पर काटकोनात असते. ही भांगाची भरती-ओहोटी होय. भांगाची भरती सरासरीपेक्षा लहान असते तर ओहोटी सरासरी ओहोटीपेक्षा मोठी असते.

आकृती ३.८ : भांगाची भरती-ओहोटी

माहित आहे का तुम्हांला ?

भरती-ओहोटीची कक्षा (Intertidal Zone)

भरती-ओहोटीच्यावेळी पाण्याच्या पातळीतल्या फरकास भरती-ओहोटीची कक्षा म्हणतात. खुल्या समुद्रात ही कक्षा केवळ ३० सेमी इतकी असते; परंतु किनारी भागात ही कक्षा वाढत जाते. भारतीय द्वीकल्पाच्या किनारी भागांत ही कक्षा सुमारे १०० ते १५० सेमी असू शकते. जगभरातील सर्वाधिक कक्षा फंडीच्या (Fandy) उपसागरात (उत्तर अमेरिकेच्या ईशान्येस) आहे. ही कक्षा १६०० सेमी पर्यंत असते. भारतातील सर्वांत मोठी भरती-ओहोटीची कक्षा खंभातचे आखात येथे आहे. ती सुमारे ११०० सेमी आहे.

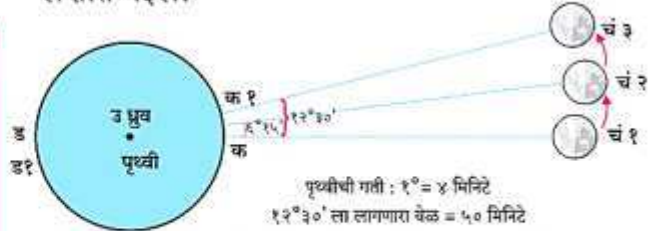
भरती-ओहोटीचे परिणाम :

- भरतीच्या पाण्याबरोबर मासे खाडीत येतात. त्याचा फायदा मासेमारीसाठी होतो.

- भरती-ओहोटीमुळे पाण्यातील कचऱ्याचा निचरा होतो व समुद्रकिनारा स्वच्छ राहतो.
- बंदरे गाळाने भरत नाहीत.
- भरतीच्या वेळेस जहाजे बंदरात आणता येतात.
- भरतीचे पाणी मिठागरात साठवून त्या पाण्यापासून मीठ तयार केले जाते.
- भरती-ओहोटीच्या क्रियेमुळे वीज निर्माण करता येते.
- भरती-ओहोटीच्या वेळेचा अंदाज नीट न आल्यास समुद्रात पोहण्यास गेलेल्या व्यक्तींना अपघात होऊ शकतो.
- भरती-ओहोटीमुळे तिवराची वने, किनारी भागांतील जैवविविधता इत्यादींचा विकास व जतन होते.

भरतीची वेळ रोजच्या रोज बदलते

भरती-ओहोटीची प्रक्रिया सातत्याने घडत असते. भरतीची कमाल मर्यादा गाठल्यानंतर ओहोटीची सुरुवात होते. तसेच पूर्ण ओहोटी झाल्यानंतर भरतीची सुरुवात होते. पुढील विवेचनात वेळ सांगताना कमाल मर्यादेची वेळ सांगितली आहे, हे लक्षात घ्या. आकृती ३.९ पहा. भरतीची वेळ दररोज का बदलते, हे तुमच्या लक्षात येईल.

आकृती ३.९ : भरतीची वेळ रोजच्या रोज का बदलते ?

- आकृतीमध्ये पृथ्वीवरील 'क' हा बिंदू चंद्रासमोर (चं १) असल्याने तेथे भरती येईल.
- 'ड' हा बिंदू पृथ्वीवर 'क' या बिंदूच्या प्रतिपादी स्थानावर असल्याने तेथेदेखील त्याच वेळी भरती येईल.
- 'क' हा बिंदू 'ड' या ठिकाणी १२ तासानंतर येईल (१८०°) आणि तो पुन्हा मूळ जागी २४ तासानंतर येईल (३६०°)
- याच प्रकारचा बदल 'ड' या प्रतिपादित बिंदूबाबतही घडेल.
- जेव्हा 'ड' बिंदू 'क' च्या जागी येईल तेव्हा तेथे भरती

पाठ वाचा व समजून घ्या.

3. नैसर्गिक संसाधनांचे गुणधर्म

जेव्हा दोन ठिकाणच्या हवेतल्या दाबांमध्ये फरक पडतो, तेव्हा हवा जास्त दाबाच्या ठिकाणापासून कमी दाब असलेल्या ठिकाणी वाहू लागते. अशा वेळी आपल्याला वारा सुटल्याचे जाणवते, म्हणजेच हवेतल्या दाबात पडलेल्या फरकाचा परिणाम म्हणजे वाहणारे वारे होय. याविषयी अधिक माहिती तुम्ही भूगोलाच्या 'वारे' या पाठातून घेणार आहात.

करून पहा.

3.4 ग्लासबाहेर जमा झालेले पाण्याचे थेंब

एका ग्लासमध्ये पाऊण उंचीपर्यंत बर्फाचे खडे घ्या. आता निरीक्षण करा. ग्लासच्या बाहेर पाणी कसे आले ?

ग्लासमध्ये बर्फाचे खडे ठेवल्याने ग्लासभोवती असलेल्या हवेला थंडावा मिळतो. हवेमध्ये बाष्पाच्या रूपात असलेल्या पाण्याला थंडावा मिळाला, की विशिष्ट तापमानाला त्याचे संघनन होते आणि त्यामुळे बाष्पाचे रूपांतर पाण्यात होते व हे पाणी ग्लासच्या बाहेरील पृष्ठभागावर जमा होते.

हवेतल्या आर्द्रतेचे प्रमाण वेगवेगळ्या ठिकाणी वेगवेगळे असते. त्याचप्रमाणे, दिवसभराच्या कालावधीतही हवेतल्या आर्द्रतेचे प्रमाण बदलते.

हवेतल्या आर्द्रतेचे प्रमाण हे तिच्या बाष्प धरून ठेवण्याच्या क्षमतेनुसार ठरते. रात्री किंवा पहाटे जेव्हा हवेचे तापमान कमी असते तेव्हा तिची बाष्प धरून ठेवण्याची क्षमता कमी होते. अशा वेळी हवेतल्या जास्तीच्या बाष्पाचे पाण्याच्या थेंबांत रूपांतर होते. ह्यालाच आपण द्रवबिंदू म्हणतो.

दुपारी जेव्हा हवेचे तापमान वाढलेले असते तेव्हा हवेची बाष्प धरून ठेवण्याची क्षमतासुद्धा वाढते. हवेच्या क्षमतेच्या मानाने हवेतील बाष्पाचे प्रमाण कमी होते. अशा वेळी आपल्याला हवा कोरडी असल्याचे जाणवते.

पावसाळ्यात तसेच समुद्रकिनारी हवेतल्या बाष्पाचे प्रमाण भरपूर असते, अशा वेळी आपल्याला दमटपणा जाणवतो.

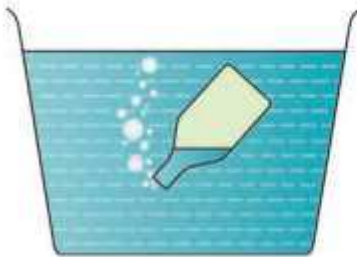
जरा डोके चालवा.

करून पहा.

उन्हाळ्यात ओले कपडे चटकन वाळतात, पण पावसाळ्यात मात्र ते लवकर वाळत नाहीत. असे का घडते ?

1. रिकामी बाटली बूच न लावता उलटी करून पाण्याच्या पसरट भांड्यात तिरपी धरा. तुम्हांला काय दिसले ?
2. फुग्यात हवा भरली की त्यामध्ये काय बदल होतो ?

3.5 हवेचे गुणधर्म

वरील विविध कृतींमधून आपल्या असे लक्षात येते, की जागा व्यापणे, विशिष्ट आकारमान असणे, वजन व वस्तुमान असणे असे हवेचे विविध गुणधर्म आहेत.

हवा हे काही वायू तसेच धूळ, धूर व बाष्प यांच्या अतिसूक्ष्म कणांचे मिश्रण आहे. जेव्हा प्रकाशकिरण हवेतील या सूक्ष्म कणांवर पडतात तेव्हा ते प्रकाशाला सर्व दिशेने विखुरतात. या नैसर्गिक घटनेस प्रकाशाचे विकिरण (Scattering of light) असे म्हणतात.

3. Properties of Natural Resources

Read and understand.

When there exists a difference in the air pressure at two different places, the air starts flowing from the place of higher pressure to the place of lower pressure. At such times, we feel a breeze or a wind blowing. Thus, winds are an effect of the difference in air pressure. You will learn more about this in the lesson called 'Winds', in Geography.

Try this.

Take ice-cubes in a glass upto three-fourths of its height. Now observe what happens. How did the water droplets appear on the outside of the glass?

Due to the ice cubes in the glass, the air surrounding the glass cools down. As the water vapour in this air cools down, it condenses and gets transformed into water. It is this water that collects on the outer surface of the glass.

The level of humidity is different in different places. Similarly, the humidity levels also change from time to time during the period of a single day.

The level of humidity of the air is determined by its capacity to hold water vapour. During the night or at dawn, when the temperature of air is low, its capacity to hold the vapour is less. At such times, the excess vapour is transformed

3.4 Water droplets collected outside the glass

into water droplets. This is what we call dew.

In the afternoon, when the temperature of the air is high, the capacity of the air to hold the moisture also increases. Then, compared to its full capacity to hold water, the proportion of moisture in the air is less and we feel that the air is dry.

The proportion of water vapour in the air is high during the monsoons and in coastal areas. As a result, we feel the dampness or humidity.

In summer, wet clothes dry quickly, but in the rains, they do not. Why is this so?

Use your brain power!

1. Dip an uncorked inverted empty bottle in a slanting position into the water in a wide container. What do you observe?

Try this.

2. What change takes place in a balloon on filling air in it?

We come to know from the activities above, that air has properties like occupying space, having a certain volume, having mass and weight.

Air is a mixture of very fine particles of some gases, dust, smoke and moisture. When rays of light fall on these minute particles, the particles spread the light in all the directions. This natural phenomenon is called **scattering of light**.

3.5 Properties of air

रिवाज

विचार मंथन

'गाँव का विकास, देश का विकास' इस विषय पर संवाद सुनो और सुनाओ ।

टेस्ट
मोडवा

जा रहा हूँ । यहाँ के कुछ अशिक्षित और अल्पशिक्षित लोग परिवार कल्याण के प्रति आज भी उदासीन हैं । जनसंख्या भी बढ़ रही है । उनके लिए यहाँ काम-धंधा नहीं है ।

रोजगार की तलाश में लोग शहर जा रहे हैं । यहाँ काम के लिए मजदूर नहीं मिल रहे हैं । शहरी चमक-दमक और आधुनिक सुविधाओं की ओर आकर्षित होकर लोग मुझे अकेला छोड़कर तुम्हारी ओर दौड़ रहे हैं । यहाँ स्वास्थ्य सुविधाएँ भी नहीं हैं । बीमारियाँ हैं पर पर्याप्त मात्रा में सुसज्ज और अच्छे अस्पताल नहीं हैं । लोगों को ठीक समय पर दवा नहीं मिल पाती है । मेरा परिवार टूट-सा रहा है । बताइए मैं क्या करूँ ?

तुम्हारा मित्र
देहात

प्रिय मित्र देहात,

दिनांक १५ अगस्त, २०१७

नमस्कार ।

आज स्वतंत्रता दिवस है इस उपलक्ष्य में हार्दिक बधाई ! पत्र मिला । तुम्हारी प्रगति के बारे में जानकर खुशी हुई । मित्र ! परिवर्तन सृष्टि का नियम है । भला तुम्हारी स्थिति क्यों न बदलती ; धीरे-धीरे और भी विकास होगा ।

'धीरे-धीरे रे मना, धीरे सब कुछ होय,
माली सींचे सौ घड़ा, ऋतु आए फल होय ।'

माना कि कुछ परेशानियाँ हैं । वहाँ के परिवार तेजी से मेरे यहाँ आ रहे हैं परंतु यहाँ आकर भी सब कहाँ सुखी हैं? चिराग तले अँधेरा है । जिन बस्तियों में, जिन हालातों में वे रहते हैं, तुम सुनोगे तो और बेचैन और व्यथित हो जाओगे । मेरे यहाँ की दिन-ब-दिन बढ़ती भीड़ से मैं परेशान हो उठा हूँ । जिस चमक-दमक की बात तुम कर रहे हो, वह सबको कहाँ उपलब्ध है? तुम्हारे यहाँ से जो यहाँ आते हैं, कई बार बाद में पछताते भी हैं ।

मैं चाहता हूँ कि तुम अपने लोगों को समय रहते अपना महत्त्व समझाओ । 'छोटा परिवार-सुखी परिवार' की बात अब उनकी समझ में आ जानी चाहिए । तुम उन्हें बुराइयों से दूर रखकर विभिन्न व्यावसायिक कौशलों, कंप्यूटर संबंधी जानकारी विकसित करने की तरफ ध्यान दो । खेल तो ग्रामीण जीवन की आत्मा है । दौड़ना, तैरना, पेड़ों पर चढ़ना-उतरना तो वहाँ के बच्चों की रग-रग में रचा-बसा है । आज कितने विख्यात खिलाड़ी गाँव से ही आगे बढ़े हैं । उनको प्रोत्साहित करना तुम्हारी नैतिक जिम्मेदारी है । खेल संबंधी मार्गदर्शन देकर हमारा देश अंतरराष्ट्रीय स्तर पर प्रगति कर सकता है । अपने गाँव को एक परिवार समझकर उसे विकसित करने का प्रयत्न

माझा ऑनलाईन अभ्यास

स्वयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

माझा ऑनलाईन अभ्यास – प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

सातवी मराठी	सातवी गणित	सेमी गणित	सातवी इंग्रजी	सातवी इतिहास
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा
सातवी भूगोल	सातवी विज्ञान	सेमी विज्ञान	सातवी हिंदी	
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

MiniShala शैक्षणिक ॲप्स खालील लिंकवरून डाऊनलोड करा.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
		आठवी	नववी	दहावी		

गुरुमाऊली शैक्षणिक ॲप्स - [Click Here](#)

निर्मिती - श्री.प्रविण डाकरे, श्री.जयदिप डाकरे

वेब स्रोत- 'ई-बालभारती'

सौजन्य- जिल्हा परिषद कोल्हापूर

<https://www.gurumauli.in>